

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 22-05-2020 r.

Adam Bodnar

III.7065.53.2020.JA

**Pani
Marlena Małąg
Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej**

Szanowna Pani Minister,

W związku z opublikowanym przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej komunikatem¹ dotyczącym przedłużenia do dnia 14 czerwca 2020 r. uprawnienia do dodatkowego zasiłku opiekuńczego, pragnę zwrócić uwagę Pani Minister, że przedstawione wyjaśnienia, iż *„Rodzice mogą być spokojni - dodatkowy zasiłek opiekuńczy został wydłużony do 14 czerwca. Co ważne, przysługuje on również tym rodzicom, którzy mimo otwarcia np. żłobka zdecydują się osobiście sprawować opiekę nad dzieckiem”* nie w pełni znajdują umocowanie w obowiązujących przepisach.

Istotne wątpliwości związane z dostępem od dnia 25 maja 2020 r. do dodatkowego zasiłku opiekuńczego dotychczasowych beneficjentów tego świadczenia wynikają z faktu, iż na mocy art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 875) doszło do istotnej zmiany art. 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374 ze zm.).

¹ <https://www.gov.pl/web/rodzina/zasilek-opiekunczy-wydłużony-do-14-czerwca-do-zus-wpłynelo-juz-blisko-860-tys-wnioskow>

Od dnia 25 maja 2020 r. zacznie obowiązywać zmieniony art. 4 ust. 1 specustawy, z którego wynika, iż w przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których uczęszcza dziecko, albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu COVID-19 ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy oraz funkcjonariuszowi, o którym mowa w ust. 4, zwolnionemu od pełnienia służby z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat albo dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego przysługuje dodatkowy zasiłek opiekuńczy przez okres nie dłuższy niż 14 dni. Regulacja art. 4 specustawy pomija osoby opiekujące się dzieckiem, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 870).

Powyższe oznacza, że w myśl znowelizowanych przepisów, od dnia 25 maja 2020 r. rodzice dzieci do lat 8. nie będą mogli skorzystać z dodatkowego zasiłku opiekuńczego na dziecko z powodu zamknięcia żłobka, przedszkola, klubu dziecięcego czy szkoły oraz w sytuacji, gdy żłobek czy przedszkole będą otwarte, ale rodzice podejmą decyzję o osobistym sprawowaniu opieki nad dzieckiem.

Na problem ograniczenia w dostępie do dodatkowego zasiłku opiekuńczego wskazywałem już na etapie prac legislacyjnych w skierowanych do Senatu RP uwagach do kolejnej edycji tzw. tarczy antykryzysowej². Przedstawione zastrzeżenia nie zostały jednak uwzględnione.

Problemu nie rozwiązuje wydanie przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2020 r. rozporządzenia w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego w celu przeciwdziałania COVID-19 (Dz. U. poz. 855), na mocy którego dodatkowy zasiłek opiekuńczy, o którym mowa w art. 4 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, przysługuje przez okres na jaki zostały zamknięte żłobki, kluby dziecięce, przedszkola, szkoły, placówki pobytu dziennego oraz inne placówki lub w związku z niemożnością sprawowania opieki przez nianie lub opiekunów dziennych z powodu COVID-19, jednak nie dłużej niż do dnia 14 czerwca 2020 r. Także okoliczność, iż rozporządzenie to wydane zostało jeszcze przed wejściem w życie znowelizowanego art. 4 ust. 1 specustawy pozostaje bez wpływu na krąg osób uprawnionych do zasiłku od dnia 25 maja 2020 r.

² pismo z dnia 4 maja 2020 r. IV.510.14.2020

Wobec sygnalizowanych problemów, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. 2020 r. poz. 627), uprzejmie proszę Panią Minister o przedstawienie stanowiska oraz rozważenie zainicjowania pilnych działań legislacyjnych.

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/